AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ՍԻՒՐԻԱ տար. 550, Վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՀԱՄ. տրկ. 7, Վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك

ՀԵՌԱՁԱՅՆ Թիւ 36-29

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 27 1933

Գնի փոխ
ՀԱՏԸ
2.50 Ս. Դ.

Ի ՏԱՐԻՔ | Ամեն առաւոտ պահ ի բնել բերքիս հայրենիքեն հասցէներ | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չերաստարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 204 (1042)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Շատ ուշագրաւ են դիւանագիտական վերջին շաբաթները։ Ընդհանուր պատերազմէն ի վեր, մեծ և փոքր պետութեանց վարչապետներն ու արտաքին նախարարները այնքան գործունէութիւն ցոյց չէին տուած, որքան տյս օրերս։ Մանաւանդ, Ցեղասպանիոյ հրաժարումէն վերջ տեղի ունեցող տեղափոխութիւնները նախարարներու և պետութեանց ներկայացուցիչներու, զանազան ուղղութիւններով, ցոյց կուտան միջազգային կացութեան երկիւղալի վիճակը։

Ցեղասպանիոյ Ազնաթափութեան խորհրդաժողովէն հրաժարումէն վերջ, որոշուած էր դիւանագիտական միջոցներով յաջողցնել խորհրդաժողովի նպատակներն ու ծրագիրները։ Ասոր համար ալ հարկ էր արտաքոյ ժողովի մասնաւոր բանակցութիւններ և տեսակցութիւններ վարել Ցեղասպանիոյ հետ, լուծում մը գտնելու համար ստեղծուած անելին։ Այդ միջոցները սակայն որքան ալ բացատրելի ցոյց տրուին, չափազանց խորհրդաւոր են և կը պարունակեն թագուն և կասկածելի ուղիներ։

Այսպէս, երբ մէկ կողմէ Անգլիոյ և Իտալիոյ կառավարութեանց ներկայացուցիչները միջնորդի դեր կը կատարեն և իրենց միջամտութիւնը կը բերեն Ցեղասպանիոյ մօտ, համաձայնութեան եզր մը գտնելու յոյսով, միւս կողմէ բոլոր արտաքին նախարարները ճամբորդութեան կը ձեռնարկեն։ Հեխոսլովաքիոյ արտաքին նախարարը Պ. Պէնէշ փարիզ կ'այցելէ։ Անկէ առաջ, Պալքանեան կարևոր պետութեանց արտաքին նախարարներն ու թագաւորները բանակցութեանց կը ձեռնարկեն, Պոլիս կ'այցելեն և կը կնքեն դաշնագիրներ ու համաձայնութիւններ։ Լիթվինօֆ՝ Սորհրդային Ռուսիոյ արտաքին նախարարը Միացեալ Նահանգները այցելելէ վերջ, տեսակցութիւններ կ'ունենայ նաև Մուսոլինիի հետ և երկու լրագրները կը փոխանակեն իրար մէջ պատասխանատու յայտարարութիւններ։ Իտալիոյ արտաքին նախարարի խորհրդական Պ. Սուվիչ կ'այցելէ Ցեղասպանիոյ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Պ. Բօլ Պօնքուր այս միջոցին արդէն ճամբայ ելած կ'ըլլայ դէպի Լեհաստան և անկէ փոքր համաձայնական տէրութեանց մայրաքաղաքները։ Անգլիոյ արտաքին նախարար Սըր Ճօն Սիմօն Իտալիա մեկնած է։ Կ'ըսուի որ ռուս կառավարութիւնը հրաւէր ուղղած է Պ. Բօլ Պօնքուրին, Լեհաստանէն վերջ Մոսկուա այցելելու համար։ Հաւանական է որ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը հանդիպի նաև Ա. Ռուսիոյ մայրաքաղաքը։ Մէկ խօսքով, մեծ և փոքր բոլոր տէրութեանց արտաքին նախարարները կամ հիւր են կամ հիւրընկալ։

Ինչո՞ւ սակայն այս տենդոտ շարժուձիերն ու տեղափոխութիւնները։ Ազնաթափութեան Խորհրդաժողովին ձախողումէն վերջ, ինչպէս ըսինք, որոշուած էր դիւանագիտական ճամբաներով լուծել դժուարութիւնը։ Եւ քանի որ Ֆրանսայի և Ցեղասպանիոյ սիրկ գոյութիւն ունեցող տարակարծութիւնն էր վէճին պատճառը, հարկ էր երկու տէրութեանց ներկայացուցիչներուն գլուխ գլխի բանակցութիւնը։ Անգլիա ապահովեց այդ տեսակցութիւնը, չնորհիւ իր արտաքին նախարարի միջնորդութեանց։ Եւ սկսան բանակցութիւնները Պերլինի Ֆրանսական դեսպան Պ. Բոնսէի և գերմանական արտաքին նախարար Վօն Նէօրաթի միջև։ Սակայն ապարդիւն Թաց այդ տեսակցութիւնն ալ։ Ցեղասպանիա անգիջող ընթացք մը բռնեց և հաստատ Թաց 300,000 զինուոր ունենալու իր նախկին տեսակէտին վրայ, ի հարկէ այդ զինուորը արդիական ձևով զինելու պահանջն ալ ներկայացնելով։ Զինաթափութեան սկզբունքին բոլորովին հակառակ է սակայն Ցեղասպանիոյ առաջարկը։ Երբ ժողովը կը մտահոգուի զէնքերու կրճատման ծրագրով, չի կրնար միւս կողմէ աւելցնելու որոշում առ իր անդամ ներէն մէկուն զէնքերը։ Անգլիոյ և Ֆրանսայի ծրագիրներուն եւ սկզբունքներուն բոլորովին անհամապատասխան է Ցեղասպանիոյ պահանջը։

Ուրեմն Ֆրանսայի և Ցեղասպանիոյ միջև սկսող մասնաւոր բանակցութիւնները ալ մտնուելեան Ժընեւի անելին, որովհետև Հիթլէր հաւասարութիւն կը պահանջէ, կամ Ֆրանսան պէտք է նուազեցնէ իր զէնքերը, կամ Ցեղասպանիա աւելցնէ՝ հաւասարելու համար անոր։ Իսկ Ֆրանսան նուազեցնելու համար իր զէնքերը կը պահանջէ երաշխաւորութիւն։ Ֆրանսան գոհ է իր ներկայ սահմաններէն և վճռակէն ու պատրաստ զէնաթափ ըլլալու, պայմանաւ որ հաստատ երաշխաւորութիւններ տրուին իրեն։ Ցեղասպանիոյ սպառազինումն ալ չեղեալ կը համարէ Վէրսայլի դաշնագիրն ու այլ ուխտերու տրամադրութիւնը։ Նոր, որով չի կրնար քոչլատուիլ Ցեղասպանիոյ որ չատցնէ զէնքերը, նոր բարդութիւններ չստեղծելու համար։ Որովհետև այդ պարագային երբ ոտնակոխուի Վէրսայլի դաշնագրին ամենափոքր մէկ յօդուածը, բոլոր ղժգոհ տէրութիւններ ոտքի պիտի կանգնին և պիտի յառաջացնեն անլուծելի տագնապ մը։

Միջազգային քաղաքական կացութիւնը երբ այս անելին մտնուած է, խորհրդաւոր չե՞ն տեղի ունեցած այցելութիւններն ու շաբաթուձիերը։ Արտաքին նախարարներէն ոմանք կ'ուզեն այս անելն ալ և դարձեալ հրկարաձգել բանակցութիւնները, յուսալով որ ձև մը պիտի գտնուի հաւգնեցնէ։ Իսկ ուրիշ նախարարներ ալ, ի տես կացութեան վատթարացումին և Ցեղասպանիոյ հետամած անզիջող և անհաշտ ընթացքին, կ'ուզեն իրենց զինակիցներու միջև աւելի սերտ կապ ստեղծել և պատրաստ գտնուիլ ամէն հաւանականութեան դէմ։ Անգլիոյ արտաքին նախարար Սըր Ճօն Սիմօնի պատոնները կը հետապնդեն առաջին տեսակէտը, այսինքն լզուելները կանխելու մտադրութիւնը։ Պ. Պօնքուրի այցելութիւնները, միւս կողմէ, փոքր համաձայնական աէրութեանց մայրաքաղաքներէն, նպատակ ունին ուժեղացնելու Ֆրանսայի և իր զինակիցներուն միջև գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւնները։

Իտալիան, յայտնի է որ, աւելի մօտ է Ցեղասպանիոյ քան Ֆրանսայի։ Անգլիան օրքան մօտ է Ֆրանսայի, կամ այդ երկու տէրութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւններն ու չահերը որքան համապատասխան են իրարու, Իտալիոյ և Ցեղասպանիոյ յարաբերութիւնները ալ այդքան տարբ են իրարու։ Իտալիան, միայն Թէ, հակառակ Ցեղասպանիոյ հետ իր ունեցած մօտիկութեան, չուզեր որ զօրաւոր Ցեղասպանիա մը իր դրացին ըլլայ և ոչ ալ մեծ Ֆրանսա մը։ Իտալիան կը փափաքի որ Ֆրանսան զէնքէ իր զէնքերը, առանց զօսացում արուելու Ցեղասպանիոյ պահանջներուն։ Հետևաբար անոր միջամտութիւնն ալ Ցեղասպանիոյ մօտ կը ձգտի ապահովել իր ծրագիրները։ Իսկ Անգլիան կ'ուզէ որ առաջքը առնէ հաւանական վէճի մը, որ կրնայ ծագիլ Ֆրանսայի և Ցեղասպանիոյ միջեւ և յառաջացնել համաշխարհային պատերազմ մը։

Կարելի չէ որոշապէս ըսել Թէ՝ պիտի յաջողի՞ն Անգլիոյ ջանքերը, զինադադարեան աշխատանքները իսպառ չի վիժեցնելու համար։ Ցայտնի է միայն որ արտաքին նախարարներու ներկայ ձիրքուձիները ցոյց կուտան ծանրութիւնը կացութեան։

ԱՅՍ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ ՈՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՆ ՀԵՏ

Ես սկսեր եմ ձեր մօտ Ձեր այդ խօսքերն ու ժպիտները ինձ համար թանկագին գրքի մը իմաստուն և հազուագիւտ էջերն են։ Ա՜հ, որքան պիտի ցանկայի, որ դուք միասք միշտ այդպէս և ըլլայի անբաժան՝ ձեր այդ բոլոր խնդերէն, տեսքէն։

Կը սիրեմ ձեզ աւելի՜, քան իմ իսկ սեփական հոգիս ու հարազատներս։ Կը սիրեմ ձեզ, որովհետև դուք կը խօսիք մ՚ըն ցեղին լեզուն, որուն նման ուխարհ եղէք անցնիք, չէ՛ք գաներ, չէք լսեր...

Ու կը սիրեմ ձեզ աւելի և աւելի, որովհետև, դուք նման էք այն պատկերին, որ գծուած է իւղաներկ, հազուագիւտ է և հրաշալի՜։

Ձեզ դիտելով այսպէս, իմ միտքս կուգայ այն Սրկիրը. որմէ բաժնուած ենք ահա տարիներէ ի վեր։

Մարդիկ կան, որոնք զանազան փաստեր ու երևոյթներ կ'երազեն։ Մարդիկ կան, որոնք նիւթական տատուածներու առջև սրբուկ և դերի կը դառնան կամովին։ Մարդիկ կան, որոնք ժարդկային գեղեցկութիւններու, և ամենարար իէալներու կը նային այնպէս, ինչպէս կը նային վայրենիները՝ քաղաքակիրթ սպիտակամորթի մը։

Ես նիւթական փաստ չունիմ, ոչ ալ երևոյթներ։ Ես ունիմ ես միայն, որ մէկ է, ինչպէս Արարատը, որ բարձր է, ինչպէս ձիւները հայրենական տարերուն, որ մաքուր ու անբիծ է, ինչպէս արշալոյսը Նաւատորդան առուտաներուն...

***

Ամէն անգամ, որ անոնց մտքը կ'ըլլամ, ինչո՜ւ արդեօք, ո՜վ Մանուելեան, իմ միտքս կուգայ Ամէն անգամ, որ ես անոնց աչքերուն կը նայիմ, ո՜վ աչքերս, ինչո՜ւ դուք կը Թափէք ուրախութեան արտ արցունքներ։ Ամէն անգամ, որ ես անոնց հետ կը խօսիմ, ո՜վ իմ շրթներս, ի՞նչն է պատճառը, որ դուք կը բացուիք, ինչպէս կը բացուի նուռնուֆարը արեգակի առաջին օսկի շողերո՜ւն առջև։

Ու հակառակ, իմ բոլոր նիւթական ակնարկութիւններուս, ո՜վ հոգիս, դուն ներքնապէս հարուստ, ուժեղ պայծառ և հրաշալիօրէն գեղեցիկ ու ճշմարիտ ես։ Ո՜վ իմ հոգիս, դուն գտնելու ու բախտութեան պարէզ մըն ես։ Անուշ-բոյր պուրակ, գոյնզգոյն զարդարուած դաշտավայր և հայրենի բարձր ժայռերու տզերանց տրուն ես։ Որովհետև, դուն կը սիրես ամէն բանէ առաջ այս չքնաղ բնութիւնը։ Եւ կը սիրես այս մատղաշ հոգիները, որոնք ահա, որպէս անառապատ և բարձր սարերու նորիկներ, այժեաններ ու վիթեր, կը խաղան պարէզին զարմանալի գալարիքին ու ժայռանդներուն վրայ։

Ու ի՞նչ հրճուանք է, հրճուա՜նքդ քու։ Ու ի՞նչ բերկրութիւն է, բերկրութի՜ւնդ քու։ Կարծես Տիեզերքն են քեզ ասեր։ Կարծես Աստուծոյ հմայքո՜ւրն է դրոշմուեր քու երիտասարդ ճակատիդ վրայ։ Որովհետև, ահաւասիկ, դուն դիտելով անոնց այդ ժպիտներն ու հազարաձև խաղերը, կը զգաս, որ անոնք չարունակողներն իսկ են ցեղի մը, որ Արմէնական կոչուեցաւ Արևելքէն Արևմուտք, և որուն կեանքն ու գոյութիւնը Հռոմի և Հելլադայի ժամանակներէն ի վեր ամենամեծ ներդաշնակութեան մէջ է եղած ամէն ժամանակներու հետ։ Ես ունիմ ես միայն, որ ամենամեծ ներդաշնակութեան մէջ է եղած ամէն ժամանակներու հետ։

Ես ունիմ ես միայն, որ ամենամեծ ներդաշնակութեան մէջ է եղած ամէն ժամանակներու հետ։ Ես ունիմ ես միայն, որ ամենամեծ ներդաշնակութեան մէջ է եղած ամէն ժամանակներու հետ։

***

Բարեկամներ եմ չունեցած միշտ հիմա։ Ուզեցի հետս միայ մարդերէն հանճարներու գործերը եղան ասոնք իմ սրտագին բարեկամներս։ Սիրեցի անհունօրէն Հաներոներու և Վիրգիլիոսներու անմահական լեզուն։ Կեանքիս արեգակը, ահաւասի՛կ, երկու նիզակաչափ բարձրութեան է հասեր։ Հետս միացի ծնողքէ ու սիրելիներէ։ Կեանքի ամենամեծ ու վեհ քաղցրութիւններէն (ծայրեցիք ու ծննդավայր)։ Ա՜հ, բաժնուած ապրեցայ։ Նիւթը չեղաւ ինձ համար, ո՜չ մէկ ժամանակ, նպատակ։ Ու հիմա, ի՜նչ բանի կը ցանկամ, ո՜չ մարդ։ Ցաւ նպատակիդ ասպետնման երիվարը խայտացող, ո՜ւր կ'ուզես որ արշաւէ։ Ո՜ր կողմ և ինչպէ՞ս։ Հէ՛։

— Հլաւ միշտ անոնց ու անոր հետ։ Որպէս իմաստուն ճանապարհորդ, պիտի քալես չորսուկով, առանց յոգնութեան ու վհատութեան։ Նպատակիս երիվարը սպիտակ, ասպետնման և խայտացող, պիտի արշաւէ միշտ դէպի Արևելք, դէպի՜ Արևելք։ Արևելքն է Լոյսը, սկիզբը, առջին գիր ու գրականութիւնը, գիտութիւնն ու արուեստը։ Արևելքն է գաղտնիքը մեր ցաւին ու վշտին, մեր չորչորանքներու ու խաչելութեան, մեր խորհուրդին ու մեծանուագրական երազին։ Արևելքը հայրենիքն է մեր։ Առանց այդ հայրենիքին, դատարկութիւն և ունայնութիւն է ամենայն ինչ, ամենայն բան ու խօսք։ Հասնիլ այդ հայրենիքի ամենաբարձր ազատութեան կատարին, պէտք է զայն սիրել հարազատ մեր մը նման։ Անոր խաղաղութեան ու հանգիստին համար պէտք է մեռնիլ հերոսի նման։ Որպէսզի հերոսներ ըլլանք, որպէսզի մեռնիլ գիտնանք յանուն այդ հայրենիքին, պէտք է ձգտիլ, ճգնաժամ և եռագ ունենանք մեր հոգիներու ամենախոր տեղն իսկ։ Անոր ազատութեան համար պէտք է ըլլանք յանդուգն, ճարճատուն յանդուգն եւ միսթ յանդուգն։ Ճեւատեսութիւնը թոյն է։ Մարտնութիւնն է։

Անոնց համար։ Անոնց ցեղն իսկ են։ Կան։ Չի բաւեր ատիկա։ Պէտք է զանոնք մեռնիլ, գիտել, ապրիլ ու վեր, միշտ վեր բարձրացնել։ պէտք է Անոնց հոգին բաժնել մեր հոգիներուն հետ։ Պէտք է ժառանգ՝ անոնց այնպէս, ինչպէս, ինչպէս կը ժառանգ Մակրոս Աքէնքի հայրենապուր ու ազատակորով երիտասարդութեան։ Թէ պէտք ըլլայ, ամէնքը Ջուիցերիոյ մէջ եւ մարդիկ անարգել զբաղած ու ներարիրատեղեն ներքին վերաշինութեան, հրաշագեղ բնութեան մը խաղաղ ծոցին մէջ։ Բայց անզոր են յեղաշրջութիւններու բնական օրէնքները։ Անոնց ուժով առաջացող կեանքի անդիմադրելի հոսանքը, որ բնաւ չի ճանչնար չեզոք ու անբռնաբարելի առհաններ, անարգել կը մանէ ամենուրեք, կը բարեփոխէ ամէն ինչ և կը մղէ բանի Թերպով անհատները, ժողովուրդները գէպի անխնայ պայքար...։ Եւ բնականաբար Ջուիցերիա-

---

հոգութիւնը։ Պ. Պօնքուրի այցելութիւնները, միւս կողմէ, փոքր համաձայնական աէրութեանց մայրաքաղաքներէն, նպատակ ունին ուժեղացնելու Ֆրանսայի և իր զինակիցներուն միջև գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւնները։

Իտալիան, յայտնի է որ, աւելի մօտ է Ցեղասպանիոյ քան Ֆրանսայի։ Անգլիան օրքան մօտ է Ֆրանսայի, կամ այդ երկու աէրութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւններն ու չահերը որքան համապատասխան են իրարու, Իտալիոյ և Ցեղասպանիոյ յարաբերութիւնները ալ այդքան սերտ են իրարու։ Իտալիան, միայն Թէ, հակառակ Ցեղասպանիոյ հետ իր ունեցած մօտիկութեան, չուզեր որ զօրաւոր Ցեղասպանիա մը իր դրացին ըլլայ և ոչ ալ մեծ Ֆրանսա մը։ Իտալիան կը փափաքի որ Ֆրանսան զէնքէ իր զէնքերը, առանց զօսացում արուելու Ցեղասպանիոյ պահանջներուն։ Հետևաբար անոր միջամտութիւնն ալ Ցեղասպանիոյ մօտ կը ձգտի ապահովել իր ծրագիրները։ Իսկ Անգլիան կ'ուզէ որ առաջքը առնէ հաւանական վէճի մը, որ կրնայ ծագիլ Ֆրանսայի և Ցեղասպանիոյ միջեւ և յառաջացնել համաշխարհային պատերազմ մը։

Կարելի չէ որոշապէս ըսել Թէ՝ պիտի յաջողի՞ն Անգլիոյ ջանքերը, զինադադարեան աշխատանքները իսպառ չի վիժեցնելու համար։ Ցայտնի է միայն որ արտաքին նախարարներու ներկայ դիրքուձիները ցոյց կուտան ծանրութիւնը կացութեան։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՋՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ՀՈԳԵՐԸ

ՏՆՏԵՍ. ՏԱԳՆԱՊԸ ԱՆՈՐ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՆ ԱԼ ԲՈՆԱԲԱՐԵՑ...

Ջուիցերիա՜։ Ամենէն սիրուած իւչէր կրնար խուսափիլ հոսանքէն, մանաւանդ որ անոր անախորժութիւնը արտգործէն կը զբաղնար, չնորհիւ արտաքին խնդրանքներու։ Իսկ այս անախտական զբաղումէն իմասն ալ, ինչպէս յայտնի է, ուրիշ բան չէր բայց եթէ երկրին արդիւնաբերական ուժերուն անհամեմատ կերպով ընդլայնումը, ներքին սպառումներու չափէն։ Անոր համար անկարելի էր անախապէս յառաջդիմել, հիմնուելով միայն երկրին չատ համեստ սպառողական ուժերն վրայ։

Հետևաբար քաղաքական հոսանքներէն միշտ խուսափող Ջուիցերիան, իրեր բնական բերումով, այսինքն արտահանական արդ զբաղումներու պատճառաւ, հետզհետէ ուելի կը խառնուէր արտաքին աշխարհին եւ արդիւնաբերական ոյժերուն ճակատագիրը ուելի սերտօրէն կը միացնէր արտաքին հանգրանքներու հետ։ Ազատ փոխանակութիւններու դասական գրպրոցը, անարգել յառաջդիմութեան չերջան մը եղաւ այս գործունեայ ժողովուրդին համար։ Դժբաղդաբար, այլևս անցաւ այս օրհնեալը և անոր հետ փոխուեցան անհատական կեանքի պայմաններն ու ըմբռնումները։

Ներկայ ազգնապալի չրջանին, ուր գոյութիւն չունին առևտրական ազատ յարաբերութիւններ, Ջուիցերիա կորսնցուցած իր նախկին յաճախորդներուն կարեւոր մէկ մասը, լրիվ Ցնչիկ կը առապի անհատական և ելմտական չատ մը ցաւերուն։ Հօն ալ տկաւ երթալով ուելնալ անգործութիւնը, Թչուառութիւնը, որոնք գրեթէ գոյութիւն չէին ունեցած այդ բախտաւոր երկրին մէջ։ Որով կառավարութիւնը ստիպեալ կ'աչխատի հեռաւոր ուրիշներու օրինակին, պայմանելու համար իր արտաքին առևտուրը, մասնաւոր համաձայնութիւններու, փոխադարձ դիմումներու միջոցաւ։

Կը տեսնուի Թէ Ջուիցերիա, որ իր արտաքին քաղաքականութեան առանցքը դարձուցած է բացարձակ չեզոքութիւնը, ժամանակ հանդէպ հատուածական բարեկամական վերաբերում մը, տեղի կուտայ անհատական գեղի վրայ և կը խառնուի հոսանքին, ժամանակ առ ժամանակ պատնէշներ բարձրացնելով և ուրիշներու բացառիկ դիրութիւններ ընծայելով։ Ներկայ անել կացութիւնը որքա՞ն պիտի բարւոքէ, Թէ երբեք պետական քաղաքականութիւնները քիչ մը տեղ տային և հետևէին անհատական աշխարհի յեղաշրջումներու ուղղութեան և կամ գէթ չատ արգելք ըլլային անոր ընթացքին։

Արտաքին խնդրանքներու նուազումին պատճառաւ երկրին անհատական ժառնուած ապրնդը բնականաբար ազգած է նաև պետական ելմտաքին վրայ որ արդէն չատ փայլուն չէր։ Մաքսի և դրոշմաթուքի աուրքերը որոնք կը կազմեն հասոյթին գլխաւոր աղբիւրները, կրճատ նուազումներ կ'արձանագրեն։ Այս պատճառաւ ներկայ տարւան ելևմտացոյցի մուտքին ընդհանուր գումարը հասած է 391 միլիոն զուիցերիական ֆրանքի, մինչ ծախքը 493 միլիոն է, ինչ որ ցոյց կուտայ 102 միլիոնի բաց մը։ Միւս կողմէ, տաքրքրու այս տրամարդ նուազումներուն հետ, ծախքերը երթալով կ'աւելնան, Թիւը հետզհետէ ածող անգործներու և կարօտ երկրագործներու օգնութեան անհրաժեշտ պէտքին համար։ Ջուիցերիական կառավարութիւնը, այս չատ փափուկ և վճռական կացութիւնը փրկելու նպատակաւ, գործադրելու վրայ է ելմտական բարենորոգման ծրագիր մը, որ պիւտճէի հաւասարակշռութեան համար կը նախատեսէ զեղչել թոշակներու եւ ընկերային օգնութեան վարկերը եւ աւելցնել տուրքերը։ Այժմտոյցը ներքին փոխադրութիւններու միջոցաւ հաւասարակշռելու հին ձեւը վճռական կը նկատուի պետական վարկին համար։

ԱՐՍԷՆ ԱՃԷՄԵԱՆ

Մանուանդ որ հանրային պարտքը գեռ 1700 միլիոն զուիցերիական ֆր.ի վրայ կը մնայ եւ անոր տոկոսը եւ ամորթիզեմանի բաժինը ամէն տարի ելեւմտական վրայ կը բարձրէ 105 միլիոն զուիցերիական ֆր.ի չափ կարեւոր գումար մը՝ իսկ երկաթուղիները որոնք ուղղակի պետութեան կողմէ կը չահագործուին, տարէ տարի հասոյթի նըւազում ցոյց կուտան մասամբ սէրտ տագնապին, և մեծ մասամբ ալ ինքնաշարժի եւն.ի նման փոխադրական նոր միջոցներու հետզհետէ աւելցող մրցակցութեան պատճառաւ։

Կացութեան բացատրական նշանակութիւնը ըմբռնելու «քանթօնները ցոյց չեն տար որեւէ ընդդիմութիւն, առաջարկուած յանելուածական տուրքերուն հանդէպ։ Ժողովուրդը անելանելի կ'ընդունի իրմէ պահանջուած բոլոր զոհողութիւնները, կանանալորելու համար երկրին խանգարուած ելեւմտաքը, փրկելու համար Ջուիցերիոյ վարկը։

Կը տեսնուի, թէ իր լեռնային տասնամեակներուն մէջ խաղաղ եւ երջանիկ ապրող այս փոքրիկ ազգը, հակառակ փոփոքին եւ հետագային չէզոք քաղաքականութեան, չի կրնար զերծ մնալ աշխարհի մեծ, փոթորիկներէն եւ միւնոյն չափով կը զգայ ազիատիւ հակազդեցութիւնները տարի երկիրներու մասնաւոր տագնապին եւ հետագային նոր վարդապետութիւններուն։ Բայց ազատ բնութեան ազատ սկզբունքներ, ազատական ժողովուրդներու ամենէրեմ պաշտպան և աննկուն հետեւող, անիկա իր նեղ օրերուն մէջ անգամ բնաւ չի բաժնուիր անհատագիտական հին և ազդէ սկզբունքներէն և փոխանակ ուրիշներու նման յեղափոխական և հակամոնարքական միջոցներու դիմելու, կը նախընտրէ տատապիլ, զրկուիլ չափ մը հաճոյքներէ բայց կանգուն պահելիր ազգային վարկը։

Այս ազգը, որ իր ընդգրկած բազմաձեւ չէզոքութեան չնորհիւ, քաղաքական աշխարհի մէջ բարոյական մեծ ուժ մը կը նկատուի, անտես. տնտեսապէս ալ ցոյց կուտայ գեղեցիկ չարժուձեւ մը, որ պէտք է օրինակ ըլլայ չատերուն։ Այս փոքր և հանգրուի երկրին ներկայ վիճակը որ խանգարուած է ներքին բազատուն չունենալուն պատճառաւ ցոյց կուտայ թէ ժողովուրդները չեն կրնար անկախ կերպով զարգանալ միմիայն իրենց տեսչական սպառազինութեան վրայ հիմնուելով։ Ցեղայ պետական և միջազգային վարկը կարելի չէ բարձրացնել առանց լուրջ զոհողութիւններու չանձնառել ըլլալու և խնայասէր ու հետեւո քաղաքականութեան մը հետեւելու։ Ջուիցերիա միչա հաւատարիմ ազատական դպրոցին, ցոյց կուտայ այսպէս գեղեցիկ օրինակ մը, վերականգնելու համար իր ազգային վարկը։ Քաղաքակիրթ աշխարհը թող ուշադիր չափ հետեւի նոր փորձարկութիւններու, առանձնայ խարխափելով անձանօթ ուղիներու մէջ։ Ինչպէս, երբեմն, առաջին փորձառութիւններէ խրատուելով, օր մը տեսնուի պիտի վերադառնայ այն միակ ուղիղ և ապահով ճամբուն որ գայն առաջնորդած էր դէպի անտես. աշխարհի անապատ հարստութիւնները...։

Հ. Ռ ԵՐՈՎԲԷԵԱՆ

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱԻԵՏԻՍ

ԱՌԱՆՑ ՈԵՒԷ ՆԵՂՈՒԹԻՒՆ ԿՐԵԼՈՒ ՊԻՏԻ ԿՐՆԱՆ ԳԵՂԵՑԿԱՆԱԼ

Հիվրըսլէն կը գրեն. — Բժիշկի մը փորձերուն հետեւանքով հաստատուած է որ կարելի պիտի ըլլայ կիներուն տալ կը երկնցնել, աչքերը փայլեցնել և իրենց ընթացքը փափկացնել, և այս բոլորը առանց նեղութեան։

Կարճահասակ և գիրուկ կիներուն աչքը լոյս ուբեմն։

Միայն թէ այս լուրը առաջ անգլիական թերթը չըսեր որ՝ ինչ միջոց գտած է անգլիացի բժիշկը այս մասին, և թէ ինչ բանի մէջ կը կայանայ գիտական այս գտումը։

ՏԱՍՆԸՎԵՑ ՏԱՐԻ ԱՐԱՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

«Աշխարհի վրայ հայ մնացած է...»

Ռուիկ Տիգրանակերտի Ակօլ գիւղացի է Լեւոն Մուրատ Պաղտասարեանը։ 1915ի հայկական տարտղրութեան օրերուն կը քշեն գիրենք միասին։ Ուրֆա, ապնաեցի կոիւներու ժամանակ իր հայրը կը սպաննուի եւ մայրն ալ կը վիրաւորուի։ Ի վերջոյ այն տեղէն ալ կը տեղահանեն դէպի Տէր—Զօր և յետոյ դէպի Սիւլէյմանի տահմանները. Ռէկկա քաւում տեղ։ Այդ օրերուն հոն կ'տարէին Շէյխ Հմուս Իպնի Սբուսի վրանցնակ Արաբները, որոնք օգտուելով տարիքէն կը փախցնեն չատերը, ինչպէս նաեւ ուրիշ տարեկան Լեւոնը, որ կը քաշուի իր վիրաւոր մայրիկէն և եղբօրմէն։ Լեւոնը իրենց վրանին տակ տանելով տաքերը կը կապեն երեք օր և վերջէն կ'արձակեն։ Լեւոն կը դառնայ հարազատ գտակ եւ անունը կը գնեն Սուլէյման։

Լեւոնին գործը կ'ըլլայ տչեր եւ ոչխարներ արածել։ Մօտ հինգ տարի Լեւոն իր կեանքը կ'անցընէ ոչխարներու հետ եւ կը մեծնայ, իբրեւ անհատ գտակ մը։

1920ին այս արաբները կը ձգեն Մուսուլի անապատները եւ կը քաշուին դէպի հարաւային կողմերը, մինչեւ Պաղրայի անապատները եւ Քուվէյթի տահմաններու մէջ իրենց բնակութիւնը կը հաստատեն։ Հոս Լեւոն կը դառնայ ուղտապան։ Ժամանակ մը վերջ այտեղէն ալ կը ձգեն և կը քաշուին աւելի խորերը, կը հանդին մինչեւ Հիճազի տահմանները և կը սիրանան իրենց ազգակիցներուն որոնց գլխաւորն է հոչակաւոր Իպն-Սբուա, ներկայիս Հիճազի Թագաւորը։

Լեւոն երկար տարիներ հոս մնալով և ուղտապանութիւն ընելով կը մեծնայ և երիտասարդ կը դառնայ։ Երբ Իպն-Սբուան և միւս պիրէթներու միջեւ կռիւները կը սկսին (1925), Լեւոնը կը տանին զինուոր։ Այս կռիւներէն ապաստանելով, Լեւոնը քաշուելու համար չատ կը սիրեն և իրեն կը նայիրեն հրացան և տաբ մը և կ'արտօնեն որ միչտ այդպէս զինուած մնայ իր ուղտերուն հետ։

Երեք տարիներ անապատին մէջ մեծնալով Լեւոնին իրիչողութիւնները կ'արքննան։ Կը յիշէ թէ ինչպէս Ուրֆայի կռիւներուն իր հայրը սպաննուեցաւ և ինչպէս իր մայրը վիրաւորուեցաւ, թէ ինչպէս եղաւ որ, Արաբները զինքը փախցուցին և ինչպէս անապատին մէջ մնալով այսպէս մեծցաւ։

Այս բոլորը յիշելէ վերջ Լեւոնի մտքը կը փոխուի։ Օր մըն ալ կը վճռէ փախիլ, ազատիլ կամ մեռնիլ։ Հոն գըտնուած Հայերէն նախապէս կը ճանչնայ վեց հոգի և օր մը անոնց կը յայտնէ իր միտքը, փախչելու մասին. ասկ.ին և ոչ մէկը չեն հաւանիր. նոյնիսկ կը խնդան վրան։ «Մ'ըր պիտի երթանք, ոչխարի վրայ ո՛վ գիտէ հայ մնացո՞ր է թէ ոչ»։

Լեւոն տեսնելով որ չեն ուզեր իրեն հետ փախչիլ, ինք իր գլխուն ճարը կը խարհի և օր մը կէս գիշերին, երբ ամէնքը քնացած էին, կը հեծնի իր մեծնէն լաւ ուղտին վրայ և հրացանը ուսին կը քշէ դէպի անապատին խորերը։

Երեք օր գիշեր ցորեկ կը ճամբայ դէ՛ ինչպէս անապատի մէջէն անցնող Արաբ մը։ Տեսնողներ ի՞նչ գիտեն, թէ Հայ է կամ ի՞նչ նպատակ ունի և ուր կ'երթայ։

Լեւոն վճռած էր իր հարազատները գտնել Ճանապարհին նպաստակներ կ'որոյ և կ'ուտէ, որպէս զի ուօքի չի մնայ։ Վերջապէս երեք օր երեք գիշեր ճամբորդելէ վերջ կը հասի Նիքեա, որ կը գտնուի Գասայի մօտերը։ Այլեւս ճամբան կը դիւրանայ։ Լեւոն կը սկսի քալել, մինչեւ որ կը հասնի Սամաւա։ Հոն օր մը մնալէ վերջ կը չարունակէ իր ճամբան և կը հասնի Տիվանիէ։

Այդտեղ իրեն ծանօթ Արաբ մը կը հանդիպի, իր ուղտը և հրացանը անոր կը չանձնէ և կ'ըսէ. — Երթամ Պաղտատ և վերադառնամ։ միւս օր ճամբայ կ'ելլէ, կը հասնի Հիլլա, այնտեղէն Պաղտատ։ Երբ քաղաք կը մտնէ, իր ուրախութիւնը սահման չունի որ անապատի կեանքէն ազատած նոր աշխարհ տեսաւ։ Տիգրիս գետի մէկ կամուրջէն անցած տեսն, յանկարծ երկու Արաբներու խօսակցութենէն ժամանակ կը լսէ բառը, — «Հայ մը ալ Արմաւ»։ Իսկոյն հետաքրքրուելով կը մօտենայ և կը հարցնէ։

— «Վո՞ւէն Հայ մը ալ Արմաւ»։

Անոնք իրեն կը ցուցնեն ճամբան և Լեւոն ուղղակի կ'երթայ հայ գաղթականներու կայանը։ Երուսդ անունով երիտասարդ մը երբ կը տեսնէ Լեւոնը՝ իսկոյն կը հասկնայ որ Հայ է և նոր է եկած Արաբներու մէջէն։ Կը տանի իր հայրենակիցներէն մէկին տունը։

Կայանին մէջ բոլոր Տիգրանակերտցիները կը հաւաքուին Լեւոնի գլխուն և կը սկսին հարցումներ տեղացնել մըջէն ու ձախէն, տարերէն լեզուով, որովհետեւ հայերէն բնաւ չի գիտեր։ Երբ Լեւոն կը պատմէ իր անցքերը և կ'ըսէ թէ Ուրֆայի մէջ հայրը սպաննուեցաւ, անունն էր Մուրատ, մայրիկս ալ վիրաւորուեցաւ, դեռ խօսքը չվերջացուցած, մայրը վզին կը փաթթուի և ուրախութենէն կը մոռնայ թէ ուր է։ Լեւոնը կը մնայ քարացած։ Երբ քիչ մը կ'ուշանայ, մայրը կրկին բախտ ունեցաւ տեսնելու։ Իսկ իր մայրը որ բոլորովին յոյսը կտրած էր իր զաւկէն, ան բախտը կ'ունենայ զայն անգամ մը եւս համբուրելու և իրամբքած կուրծքին վրայ սեղմելու։

Ներկաները այս յուզիչ տեսարանին չկրնալով դիմանալ կը սկսին արտասուել։

Ահա այսպէս, Լեւոնը անապատային կեանքէն ազատուեցաւ 1932 Սեպտեմբեր 14ին։ Այլեւս «Միլէյմանցի» չէ. այլ «Հոգուդ մատաղ Լեւոն», ինչպէս կը կանչէ իր մայրը։

Ա. ԱՂԱՆԻՒԵԱՆ

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԵՒ ՌՈՒՍ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

«Ծառաց» 17 Դեկտեմբեր թիւին մէջ կը կարդանք.—

Ազգերու Դատակցութեան Նանսէնեան Գրասենեակը այս տարբու ժողով գումարեց, ճնելու համար կարգ մը անմիջական խնդիրներ։ Ժողովին կը մասնակցէին նաեւ Գ. Գ. Ա. խոսխոսեան եւ Լ. Բատալեան։

Կ'իմանանք թէ Գրասենեակը որոշած է տամադրելի գումարին նպաստ յատկացընել Տոհտրդային երկիրներէն Գարսկատան, Ռումանիա եւ այլուր ապաստանած Հայ եւ Ռուս փախստականներուն։

115 ՆՈՐ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐ ԳՐՈՒԱԾ՝ ՏԻՔՐՈՅԻԹԻ ՄԷՋ

Տիքրոյիքէն կը հեռագրեն «Հայրենիքը»։— Զաւարեան Ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ խանդավառ ժողով մը։ Ներկայ էին Տիքրոյիք Ուհսքի օրացին մեր համակիրները։ Մեր տարեւրուն վրայ ստորագրեցան 115 նոր անդամներ։

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՈՒԽՏ ՄԸՆ ԱԼ 175 ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՎ

Տիքրոյիքէն կը հեռագրեն Նոյեմբեր 27ին.— Երէկ ընկեր Նժդեհ գաստախօսեց Տիքրոյիքի հայ համալսարանականներուն։ Այսօր խօսեցաւ «Ծեղր եւ ծեգակրօնութիւնը» նիւթի մասին։ Կազմուեցաւ 175 հոգիէ բաղկացած Պատանեկան Ուխտ մը։ Խանդավառութիւնը անճախրելի է։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՑԱՆՔԵՐՈՒ ՏԱՐԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Հետեւեալ թուանշաններ ցոյց կուտան Հայաստանի ցանքերուն տարածութիւնը.—

1930ին ցանուած էր 373,743 հեկտար 1933ին 422,685 հեկտար որուն 348,279ը ճացահատիկ։ 1930ին ցանուած էր 16,239 հեկտար բամպակ, 1933ին 25 հազար հեկտար։ 1933ին ցանուած է երկու հազար 543 հեկտար ծխախոտ, 1930ին 765 հեկտար։ 1932ին գոյութիւն ունէին 170 կաթնարդիւնաբերական ագարակներ այս տարի 218։ Այս մէկ տարուան ընթացքին 65ին 50ի, ձիաբուծական կայաններ, 36ին 49ի։ Այս տարի բացուած է ճագարաբուծական ուրիչ կայաններ եւս, որոնց ընդհանուր թիւը է 29 կայաններ։

Այգիներու տարածութիւնն է 12 հազար հեկտար։ Հաւաքական գիւղատնտեսութեան մրգատաներու տարածութիւնն է երկու հազար 280 հեկտար ընդեալ տարի՝ 1860 հեկտար։ Խորհրդային գիւղատնտեսութեան մրգատաներու տարածութիւնն է 1440 հեկտար, անցեալ տարի 732 հեկտար։ Անհատական գիւղատնտեսութեան մրգատաներու տարածութիւնն է երկու հազար 160 հեկտար։

Լենինականի, Արթիկի եւ Ղարաքիլիսայի օրջաններուն մէջ կը մշակուի ճակնդեղ (շաքարի համար), 400 հեկտար տարածութեան վրայ։ Գալ տարի հազար հեկտար։

Հայաստանի մէջ ներկայիս կը գործեն 912 հաւաքական գիւղատնտեսութիւն, 10 մեքենայացուած գիւղատնտեսական կայան 327 մեքենատարած տրաքտորով։ Այս տասը կայանները կը սպասարկեն 377 հաւաքական գիւղատնտեսութեան կայաններու, որոնց ցանքին տարածութիւնն է 65 հազար 792 հեկտար։ Գալ տարի պիտի կազմակերպուի մեքենայացուած գիւղատնտեսական վեց նոր կայաններ եւս։

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՆԵՐՔԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի Օդանաւային Ակումբը, սացած է երկու օդանաւեր, որոնք պիտի ծառայեն միջտրանային օդային հաղորդակցութեան, մասնաւորապէս բերքատար տեսակներ գատառ փոխադրելու։ Առաջին փորձերը յաջող անցած ըլլալով օդանաւերը կը սկսին գործել Երեւանի եւ Լենինականի միջեւ։

Երեւանի եւ Սեւանի մօտակայ տրջաններուն միջեւ օդային բդպատարական հաղորդակցութիւն մը հաստատելու համար վերջերս ճնուելիք կատարեցին Աւդրկովկասեան օդային հաղորդակցութեան վարչութեան ներկայացուցիչն ու Հայաստանի Օդային Ակումբի Տնօրէնը։ Ուսումնասիրելով տրջանին տեղագրական պայմանները, վայրէջքի տեղեր ընտրեցին Ելենովկայի, Նոր Բայազետի, Մարտունիի, Բասարգեչարի մէջ։

Հաղորդակցութեան այս երկրորդ գիծն ալ պիտի կատարուի Երեւան—Ջանգեզուր օդային հաղորդակցութեան գիծ մը հաստատելու առնուազն ծրագիրներ։

ՀԱՅ ԿՐԹ. ՀՐՏՋ. ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխանցուած Ծնունդի այցելութեան կը նուիրեն՝

	Ս.Դ.
Տէր եւ Տիկին Ռ. Մավիսագալեան	150
Տօքթ. Բ. Գուլամեան	100
Գ. Մ. Մառուկեան	100
Տէր եւ Տիկին Ա. Զաւմանեան	150
Տօքթ. Ս. Սեմերճեան	100
Տէր եւ Տիկին Մ. Աւետիսեան	50
Գ. Ե. Ենամմեան	100
Գ. Իւ. Խաչատուրեան	100
Տէր եւ Տիկին Մ. Թուրիկեան	150
Տէր եւ Տիկին Գ. Ազաճանեան	150
Տէր եւ Տիկին Թ. Տէր Մելոնեան	150
Գ. Ն. Ազրաթեան	100
Գ. Ա. Աճեարեան	100

«ԱԶԴԱԿԻ» ՆԱԻԱՐԸ ԻՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ի մօտոյ կը լրանայ մեր թերթին՝ հայ անդուգական վիպագիր անմահն ՐԱՖՖԻՒԻ «ՄԱՍԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻՆ», Ընթերցողներ պիտի առանան նաեւ տպուած կողքը՝ Ձրի։

Անմիջապէս յետոյ պիտի սկսինք որպէս թերթին հրատարակելի միւնոյն հեղինակի զուտ գործոցներէն՝

ՍԱՄՈՒԷԼԸ

Որ թարգմանուած է օտար լեզուներու և արժանացած օտարներու գնահատանքին և հիացումին։ ՍԱՄՈՒԷԼԸ պատկերացումն է չորրորդ դարու Հայաստանի և հայ ժողովուրդի կեանքին ու ապրումներուն, հայ իշխաններու քաղաքական ձգտումներուն։ Վէպին հերոսը՝ ՍԱՄՈՒԷԼ, այն հազուագիւտ հերոսներէն է որոնք գիտեն իրենց հայրենիքին պատուին ու ազատութեան համար զոհել իրենց հարազատները։

ՍԱՄՈՒԷԼ, գերազանցօրէն ազգային, պատմական, գիւցազներգական և գեղարուեստական վէպ մըն է, որ պարտադրօրէն պէտք է կարդայ մեր նորահաս սերունդը։

ԿԱՅԾԵՐ

ՍԱՄՈՒԷԼԻ որպէս թերթին հրատարակուած օրէն սկսեալ, առանձին պրակներով լոյս պիտի ընծայենք նաեւ հայ անդուգական յեղափոխականն ահռելիրայլ այս հոյակապ գործը, մաքուր տպագրութեամբ, միեւնոյն ժամանակ տրամադրելով Ռաֆֆիի զեղեցիկ մէկ լուսանկարը՝ տպագրուած լիքը թուղթի վրայ և գունաւոր։ Առաջին պրակը առաքողները ձրիաբար պիտի ունենան այդ նկարը։

Մեր ընթերցողները արդէն մօտ օրէն տիրացած կ'ըլլան գեղեցիկ հատորի մը՝ ՄԱՍԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻՆ։ Վեց ամիս վերջ, դարձեալ ձրիաբար, պիտի ունենան երկրորդ մեծ հատոր մը՝ ՍԱՄՈՒԷԼԸ։ Այս երկու գիրքերը կ'արժեն այսօր 600 ս. դ., որով մեր այն բաժանորդները որոնք կանոնաւոր և խնամով կը պահեն ԱԶԴԱԿի մէկ տարուան ամբողջական թիւերը, թերթը կարդացած կ'ըլլան ձրի։

ԿԱՅԾԵՐԸ (երկու հատոր), որ կ'արժէ 500 ս. դահեկան և 1000 էջէ աւելի մեծածաւալ հատոր մըն է, կարելի պիտի ըլլայ 150 ս. դահեկանով ունենալ հետեւեալ պայմաններով.

16 էջնոց պրակը պիտի ծախուի 3 ս. դահեկանի, բոլոր անոնց որոնք ԱԶԴԱԿի բաժանորդ չեն և ոչ ալ հատուածաւոր ստացող։ Իսկ անոնք որ բաժանորդ են ԱԶԴԱԿի կամ միասին կը գնեն ԱԶԴԱԿ մը, պիտի վճարեն 2 և կէս դահեկան։

Անոնք որ կ'ուզեն բաժանորդագրուիլ ԿԱՅԾԵՐու 70 պրակներուն, կանխիկ պիտի վճարեն 175 ս. դահեկան, եթէ ԱԶԴԱԿի բաժանորդ չեն։ ԱԶԴԱԿի բաժանորդները, բաժանորդագրուելով նաեւ ԿԱՅԾԵՐու 70 պրակներուն, պիտի վճարեն 150 ս. դահեկան միայն՝ կանխիկ։ Առաքման ծախքը պիտի հոգացուի խմբագրութենէն կողմէ հովանաւորեալ երկիրներու համար։

Ալառիկ ապսպրանքները երբեք նկատի չեն առնուիր։

Պիտի տպագրուի չատ սահմանափակ թիւով, հետեւաբար բաժանորդագրուիլ ուզողները պէտք է չուտով արձանագրուին։

Իւրաքանչիւր չաբաթ բաժանորդները հնուտզգոյն պիտի տանան երկուական պրակ։

——«o»——

Առանձին պրակներով և որպէս թերթօն, յաջորդաբար պիտի տանք Ռաֆֆիի ամբողջական գործերը՝ ԽՆՆԻՐ, ԴԱԻԻԹ-ԲԵԿ, ՂԱՐԱՊԱՊԻ ԱՍՏՂԱԳԷՏԸ, ՀԱՄՍԱՅԻ ՄԵԼԻՔՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ՍԱԼԲԻ, ՏԱՃԿԱՀԱՅԲ, ՈՍԿԻ ԱՓԱՂԱՂ, ՋԱՀՐՈՒՄԱՐ հայկ, որոնց ամբողջութիւնը կ'արժէ մօտ 28 ս. ոսկի։ Ասոր փոխարէն ԱԶԴԱԿի բաժանորդ մը, ուզենալու համար Ռաֆֆիի ամբողջական գործերը, որոնք պրագարան մը լեցնելու չափ տուարաթուխս են, պիտի վճարէ հազիւ մէկ չորրորդը։

ԿԱՅԾԵՐու պրակները տանալու կամ բաժանորդագրուելու համար պէտք է դիմել կանուխէն Ամբագրութեան Պէյրութի ընդհ. գործակալ Գ. Պարթև Անանեան. որուն կարելի է դիմել տանալու համար պրակները։ Կը վաճառուի նաև գրավաճառներու քով։

Ռաֆֆին այն անդուգական հայ գրագէտն է, որուն գործերուն ամբողջութիւնը նուիրուած է հայ ժողովուրդի կեանքին, անոր տեսակաւորութեան և փառքին։

Օտար ափերու վրայ մեծցող նոր սերունդը, ծանօթանալու համար հայ ժողովուրդի անցեալի պանծացումներուն և թագուն կարողութեանց, և իր ազգային դիմագիծը անաղարտ պահելու համար պէտք է ճանչնայ Ռաֆֆին, ինչպէս կ'ըսէ հեղինակը «ծառայելու համար ժողովուրդին, պէտք է լաւ ճանչնալ զայն»։

ԱՄԱՆՈՐԻ ՇՔԱԵՂ ՀԱՆԴԷՍ

Ս. Նշան Ազգային Մանկապարտէզի

Կիրակի 31 Դեկտ. 1933. առաւօտեան ժամը հինգ 10ին.

ԹԱՏՐՈՆ ՔՐԻՍԹԱԼԻ ՄԷՋ

Ջաղաբերեցիկ խիստ հետաքրքրական ամակնկալ գարմանալիքներով համեմուած այս սիրուն հանդէսը։

ՄՈՒՏՔ.— 25 Ս. Դ., ՕԹՆԱԿ 125 Ս. Դ.

ՇՈՒՏ ՄԸ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՍԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ՎԱՀԻԵԼ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍՓՈՒԵՎՍԿԻ

Գ. ՄԱՍ

Զ. ԳԻՐՔ

ԱԼԻՈՇԱ

Իր չփոթութիւնը վարպետօրէն ծածկելով իր չնական արտքինին տակ, կրնայ պէտք ըլլալ օր մը։ Ծիծաղ բան է ճարպիկ մարդիկ կերակրելը։

— Լաւ՛, ա՛յ չեմ խօսիր հետդ։ Դուն երբեք չես սիրեր մեզ...

— Ինչու՞ սիրեմ ձեզ։

— Անո՛նկ, Ալիշայի պէս...։

Կրուչենքա կանակը դարձուց Ռաֆիքինին։

— Այս, քեզ ուտել կ'ուզէին, չորսնակեց։ Կը վախնայի քեզմէ ու ինքնիրենս կ'ըսէի. «Ուտենք զայն, հետս խօսեցանք վրան»։ Ահա՛ այն տարին էակը զոր զուն քայր կոչեիր։ Բայց սիրտերս կուգայ, իր յուրերուն կապտեմ։ Առկէ հինգ տարի առաջ, երբ ծերունի վաճառականս, Քազման գիս իր հետ կը տանէր, ես խոյս կուտայի ամէն յարդու երեսէն։ Վիլիէս կը նիհարնայի, մինչ լալով ու ինքնիրենս քանելով. «Ո՞ւր է ան հիմա, զոր ես կը սիրէի։ Ան վրաս կը խնդայ ուրիշ կնոջ մը հետ։ Օ՜հ, եթէ գտնեմ զինքը, ես գիտեմ թէ ինչպէ՛ս տանելու եմ վրէժս։ Այս նպատակաւ դրամ ժողովեցի, սիրտս չորցաւ եւ մարմինս գիրցաւ։ Բայց կը կարծե՞ս որ աւելի խանհմ եղայ։ Ոչ։ Աչխարհս մէջ ոչ ոք գիտէ. Քէ հինգ տարիէ ի վեր, երբ իրիւն կ'ըլլայ, ես կուլամ, տմբողջ գիշերը կը չորչրկեմ ինքզինքս, կրկնելով. «Վրէ՛ժս պիտի առնեմ»։ Լաւ հասկըցիր զիս։ Զորս չորեքշաբթի առջի, տասնչորսի մը պէտս ունիմ, կուզա՞ն, ալյի՞ է, զի՞ս կուզէ։ Շունչս կը կտրուի, Աստուա՛ծ իմ։ Թող կանչէ՛ միայն զիս ու ես դէպի անոր պիտի տանդամ ծեծուած չ'ըն մը պէս, յանձնուելո՛ մը պէս։ Ես ալ չեմ կրնար հաւատալ, այդքա՞ն ինկած եմ ուրեմն։ Պիտի երթա՛մ անոր քէ ոչ։ Ու բարկութիւնը կը համակէ զիս. բարկութի՛ւն մը որ հիմա աւելի տատիկ է քան հինգ տարի առաջ հոչակ հանած զայրոյթս։ կը տեսնե՞ս, Ալիշա, քէ որքան կատարի եմ ես։ Մի՛թէ այդ հետ զուարճացայ որ միւսը տեսնելու չերթամ։ Ու հոս էի, ձեր գալէն առաջ, իմ տպագրիս վրայ մտածելու համար, ու չես կրնար զիտնալ քէ ի՛նչ մեծ բան մը կը ճնչէ սրտիս... Այո՛, Ալիշա՛, ոչ Տիկինին որ ներէ ինծի՛... Ո՛չ ոք գիտէ քէ ինչ վիճակ կ'ապրիմ հիմա, ոչ ոք կրնայ գիտնալ։ Թերեւս դանակով մը երթամ անոր տունը, բայց դեռ բան չեմ որոշած։

Կրուչենքա անկարող էր զսպել ինքզինքը։ Բազմոցին վրայ նետուեցաւ, դէմքը բարձերուն մէջ սիրտելով ու սկսաւ լալ մանուկի մը պէս։ Ալիշա տաքի եկաւ ու Ռաֆիքինի մտաբերաւ։

— Մի՛ լար, ըտաւ, մի՛ նեղանար։ Նախտաեց քեզ, բայց մի՛ նեղանար։ Լսեցի՞ր ինչ որ ըսաւ քիչ առաջ։ Ու արդարեւ, չտա պէտք չէ պահանջել հոգիէն, մարդ պէտք է գըթտա ըլլայ...

Ալիշա ակամայ արտասուեցաւ այս խօսքերը պիտի լսէր զանազ, եթէ սինակն ալ եղած ըլլար։ Բայց Ռաֆիքին հեգնարար դիտեց զինքը։

— Սիարէեդ խելքդ միտգ առաւ, իակ դուն մաղձդ վըրտա կը թափես, Ալիշէ՛նքա Աստուծոյ մա՛րդը, ըսաւ տանելտա ժպիտով մը։

— Մի՛ խնդար, Ռաֆիքի՛ն, մի՛ խօսիր մեսեաին վրայ։ Ան վեր է բոլոր ողջերէն, բացագանչեց Ալիշա, աչքերը արցունքներով լեցուն։ Դատաւոր մը չէ որ կը խօսի քեզի։ Ես ալ ամբաստանուած մըն եմ։ Որովհետեւ ի՞նչ եմ ես այս կնոջ քով... Հոս եկայ, տեարութենէս ազատ քալելու համար։ բայց ան, հինգ տարուայ տատապանքներէ վերջ, լսած մէկ անկեղծ բառին վրայ, կը ներէ, կը մոռնա՛յ ամէն բան եւ կուլա՛յ։ Իր հրապարիչը վերադարձած է, կը կանչէ զինքը, ինք կը ներէ ու զուարթօրէն անոր կը վազէ։ Արդ, ան դանակ չպիտի վերցնէ, ոչ։ Աչխարհս ալ մեզի է մեզի. ան վեր է մեզմէ... Միւսն ալ, այն որ նախատեսեցաւ երեսս օր առաջ, պիտի ներէ երբ գիտնայ ամէն բան։

Կրուչենքա վերցուց գլուխը եւ յուզուած ժպիտով մը դիտեց Ալիշան։

— Եկուր, Ալիշա, հոս նստէ եւ ըսէ ինծի...

Բռնեց անոր ձեռքը եւ երեսին նայեցաւ։

— Ըսէ ինծի, կը սիրե՞ս զինքը, իմ հրապարիչս, այս կամ ո՛չ։ Հոս մեր քաղաքին մէջ կը հարցափորձէի ինքզինքս։ կը սիրե՞մ զինքը արդեօք։ Որուչէ՛, ատենը եկած է, ինչ որ ըսես, պիտի ընդունիմ։ Պէ՞տք է ներել։

— Բայց ներա՞ծ ես արդէն։

— Իրաւունք ունիս, ըսաւ Կրուչենքա՝ ժպտելով երեսովը մը։ Ո՛վ վատ սիրտ է՛ւ ուրեմն, պիտի խանհմ իմ սրտիս վատութենէն համար։

Գատաք մը առաւ, մէկ չունչով պարպեց գայն ու գետին գարնելով խորտակեց։

Զար ժպիտ մը պրկեց իր չրթունքները։

— Թելաս խոչապէս ներած չեմ, չարունակեց ապաստանելէ չեչտալ մը, աչքերը վայրկեան, կ'ըսես ինքն իրեն կը խօսէր։ Թերես ներելու վայրկեանին եմ միայն։ Բայց դեռ պիտի պարբերիմ ինքզինքիս դէմ։ Իմ հինգ տարուան արցունքներս են որ կը սիրեմ ես, իմ նախատինքս է որ կը սիրեմ ես, եւ ոչ քէ զինքը։

(106) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ազգ. Դաշնակութիւնը, Ֆրանկօ-Գերման բանակցութիւնները եւ Անգլիա

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանկօ—Անգլիական դիւանագիտական խօսակցութիւնները սկսան այսօր, եւ իրիկունը վերջացան։ Այդ բանակցութեանց կը մասնակցէին Սըր Ճօն Սիմօն, Բոլ—Պոնկուր եւ Շօթան։ Դեռ պաշտօնական յայտարարութիւն չէ եղած այս խօսակցութեանց արդիւնքի մասին։ Բայց կը կարծուի արդէն, որ անգլիական ու ֆրանսական տեսակէտները իրարու շատ մօտ են, Անգլիա համաձայն է որ Ազգ. Դաշնակցութեան ժողովները չարունակուին Ժընեւի մէջ միայն, ըստ Անգլիոյ, կրնան կարգադրել միջազգ. քաղաքական հարցերը։

Իտալիա եւ Արեւելք

ՀՌՈՄ.— Ասիական ուսանողներու ժողովը բացուեցաւ։ Այդ ժողովին կը մասնակցէին ճապոն, Հնդիկ, Չին եւ ուրիշ բազմաթիւ երկիրներէ եկող ուսանողներ։ Իտալիոյ մէջ Արեւելեան ուսմանց յատուկ բարձրագոյն դպրոցի մը բացման առթիւ է որ տեղի կ'ունենայ այս մեծ ժողովը։

Մուսոլինին, բանալ տալով այդ կաճառը, նպատակ ունի Մայրագոյն, կեդր. մշակոյթը մօտեցնել իտալական մշակոյթին։ Միւս կողմէ, հետաքրքրուիլ եւ ուսումնասիրել այդ երկիրները, տնտեսական տեսակէտներով։ Այս կաճառին վարչութիւնը յանձնուած է իտալացի ականաւոր գիտնականներու։

Կաճառը, տեղի պիտի ունենայ շուտով իր մասնաւոր հանդէսը, պաշտօնեաները պիտի կազմակերպէ նաեւ մեծ ցուցահանդէս մը՝ նուիրուած հնդկական արուեստին։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ եւ Արեւելքի մրջեւ կապերը երթալով կ'ամրանան։ Ասիական Ուսանողներու Ժողովին բացման առթիւ։

Բացման հանդէսը տեղի ունեցաւ Դարբիթոլի Ծուլիոս Կեսար սրահին մէջ, որ ամբողջովին դրօշազարդուած էր։

600 ասիացի ուսանողներ մասնակցեցան այդ ժողովին։ Այս ուսանողներէն 500ը եկած են Եւրոպայի համալսարաններէն եւ հարիւրն ալ իտալական համալսարաններէն են։ Այդ ժողովին մէջ կը նշմարուէին կրօնական ուսանողներ։ երիտասարդ ուսանողուհիները ներկայացած էին իրենց ազգային տարազներով։

Մ. Մուսոլինի սրահ մտաւ բուռն ծափերու տեղատարափին տակ։ Ներկայ էին ռեուռնի գիտնականներ, ուսուցչապետներ եւն։

Գ. Մուսոլինի նախ իտալերէն, յետոյ անգլերէն լեզուով ճառ մը խօսեցաւ։

—«Հռոմ, Միջերկրականի ափերուն վրայ, դարերու ընթացքին աշխատեցաւ Արեւմուտքն ու Արեւելքը իրար կապել Ատլկա, աշխարհի պատմութեան մէջ ամենամեծ նշանակութիւն ունեցաւ։

Եւ, մինչ, Արեւմուտքը Հռոմի կողմէ գաղո՛ներ յառաջ բերաւ, Հռոմ միւս կողմէ, մշ-կոյթի եւ ստեղծագործ ոգւոյ յարաբերութիւններ հաստատեց Սիրիոյ, Պարսկաստանի եւ Եգիպտոսի հետ։

Հռոմի կամ Արեւմուտքի միութիւնը Ասիոյ հետ, մեր պատմութեան ամբողջ հին իսկ է։ Արեւմուտքի կամ Եւրոպայի քաղաքակրթութիւնը Արեւելքէն է յառաջ եկած։ Այս քաղաքակրթութիւնը պէտք է ասկէ յետոյ ըլլայ տիեզերական եթէ չուզեր որ մեռնի, կորսուի։

Այսօր, Հռոմի եւ Միջերկրական, Ֆաշական վերածնունդին հետ կը պատրաստուին իրենց միացնող պաշտօնին վերադառնալ։ Ահա ասոր համար է, որ նոր Իտալիան, ձեզ այս ժողովին հրաւիրեց։ Երկու անգամ, աշխարհի քաղաքակրթութիւնը ազատուեցաւ ընորհիւ Հռոմի եւ Արեւելքի գործակցութեան։

Մենք, Ֆաշական Իտալացիներս, կ'ուզենք այդ հին աւանդութեան վերադառնալ»։

Մուսոլինիի ճառը յետոյ թարգմանուեցաւ Ֆրանսերէնի եւ գերմաներէնի։

Գ. Մուսոլինիէն վերջ խօսք առին եւ խօսեցան, Ֆրանսերէն լեզուով, արաբ եւ պարսիկ ուսանողներ։ Ասոնցմէ նաեւ Օքսֆորտի համալսարանէն, հնդիկ ուսանող մը, իր ազգային տարազով։

40000 Ազգայնականներու բողոքի ցոյցը

Անոնք իրենց հայրենիքի կատարեալ անկախութիւնը կը պահանջեն

ՀԱՎԱՆԱ.— Այսօր, 40000 ազգայնականներ թափօր մը կազմած շրջեցան քաղաքին փողոցներուն մէջ։

Ցուցարարները կը կրէին դրօշակներ եւ ցուցատախտակներ որոնց վրայ գրուած էր. «Ռուպայի կատարեալ անկախութեան ճանաչումը Մ. Նահանգներու կողմէ։ Անկախութիւն կամ մահ»։

Պէնէս եւ Չէխոսլովակիոյ մասնութը

«Պէտք է պատրաստ ըլլալ ամէն գնով, պաշտպանելու հայրենիքի անկախութիւնը»

ԲՐԱԿԱ.—Երէկ մամուլի ներկայացուցիչներուն, Չէխոսլովաքիոյ արտաքին գործոց Նախարար պ. Պէնէս յայտարարութիւններ ըրաւ։ Անիկա խօսելով էր վերջին ճգնաժամին մասին, ըսաւ որ Փարիզի մէջ ան բանէ առաջ խօսակցութեան ատարկայ են եղած Ֆրանսան և Չէխոսլովաքիան հետաքրքրող հարցերը։

Քաղաքական չրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այս մասնաւոր և կարեւոր ճգնաժամին։ Կարելի դարձ է, որ յառաջիկա գարնան պիտի տեսնենք միջազգային դիւանագիտական բանակցութիւններ։ Պ. Պէնէս այս բանակցութիւններուն հետաքրքիր չի ընծայեր։ Բոլոր խորհրդաժողովական ճառերուն պէտք չէ հետաքրքիր։ Այդ ճառերը ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ, պատրաստիլ նոր պատերազմի մը յանուն Չէխոսլովաքիոյ անկախութեան։

«Մենք պէտք է, հետեւաբար, պատրաստ ըլլանք ամէն մէյ ֆոհանջականութեան։ Ահա թէ ինչու հմայր ես վերջերս փարիզ այցելեցի»։

Ծնունդի տօնը Անգլիոյ մէջ

ԼՈՆԴՈՆ.— Անգլիա, իրաւունք ունի ուրախ սրտով տօնելու այս տարի Ծննդեան տօնը։ Որովհետեւ, այս տարի երկիրը աւելի խաղաղ է, աւելի ապահով քան նախորդ տարի։

Ճարտարարուեստի վիճակը բարելաւուած, եւ գործազրկութիւնը թեթեւցած է։ Ելեւմտական վիճակը նոյնպէս լաւ։

Առեւտրական հրապարակը կանոնաւորապէս կը գործէ։

Ծննդեան տօնի տօթիւ թագաւորը, կայսրութեան բոլոր երկիրներուն չնորհաւորական հեռագիրներ պիտի ղրկէ։

ՄՈՒՇՏԱԿ, ՄՈՒՇՏԱԿ

Ներկայէն սկսած ենք մեծաքանակ և ամէն տեսակի թարմ Մուշտակներ, որոնք կրնան գոհացում տալ ամենանուրբ և ըղձկան ճաշակներու։

Կը ծախենք մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ ՍՆՄՐՓԵԼԻ ԳԻՆՆԵՐՈՎ։

Պատրաստել կուտանք ՕՁԻՔ, ՃԱՔԷԹ, ՎԵՐԱՐԿՈՒ եւ այլն ամէն տեսակ մուշտակներով եւ ամենէն ուժան գիններով։

ՍԲՕՐ ՍԲՕՐ

Կը ծախենք Նաեւ Ցուքպօլի, Թենիսի, Գօլֆի, Պոյաքսութիւնի, ԱԹլէտիկայի Թիմերու, Սրամարտութեան և ամէն տեսակ դպրոցական մարմարզի և սբօրի վերաբերեալ տարիկներ պատրաստ և ապպրունքի վրայ, ամենաժուան գիններով։

Վաճառատուն Ց. ԹՕՓՃԵԱՆ

Ֆոչթոզոց, Մէտժերի Մարիթիմին դիմացը, երկրորդ յարկ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՁԱԽՈՂԵՑԱՒ ԴԱՇՆԱԿԻՐԸ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՍԻՒՐԻԱՑԻՆԵՐԸ ՀԱՍՈՒՆՆԱՆ

«Թան»ի ուշագրաւ յօդուածը

«Թան»ի Համասկոսի թղթակիցը Գ. Մահէր հետեւեալ ուշագրաւ թղթակցութիւնը ղրկած է իր թերթին.

Ազգերու Դասակցութեան կողմէ ընդունած իրաւասութեան համաձայն, Ֆրանսան կուգայ Սիւրիոյ հետ կնքել դաշնագիր մը։ Ժամանակին պ. Պրիան եւ պ. Թրուքեէ պատրաստած էին այդ դաշնագրի հիմնական կէտերը։ Սակայն դէպքերն ու պայմաններ աճեցուցած էին այդ օրերուն, դաշնագրի ծուրջ բանակցութեանց սկսելու համար։

Նման դաշնագիր մը կնքելու եւ բանակցութիւններ վարելու համար նախ եւ առաջ պէտք էր քաղաքական հրադադարի կառավարութիւն։ Գ. Բօնսօ յաջողեցաւ յառաջացնել քննութիւն եւ խորհրդարան, սակայն ծայրայեղ ազգայնականներու բնքացին ու հետեւողները պատճառ եղան որ յետաձգուի դաշնագիրը։ Ազատութեան եւ անկախութեան ոգիացնու համար կարգ մը կարեւոր պայմաններ անհրաժեշտ են։ Օրինակ համար, երկիրը իմքնագան ըլլալու ուժ ունենայ, իր սահմաններ պատպանող բանակ մը պէտք է ունենայ, իր պետնեն հետասարակտելու համար պէտք է ապահովէ ելեւմուտք, արդարութեան կազմակերպութիւնն ու պատպանութիւնը պէտք է ապահովէ եւ հրատխաւորութիւններ պէտք է տայ փոխրամասնութեանց իրաւունքներ պատպանելու համար։

Սիւրիոյ մէջ բնակող ոչ մէկ մարդ կրնայ ըսել որ Սիւրիոյ ժողովուրդը եւ երկիրը կարող է գոհացնել այդ պայմաններ։ Սակայն, Ֆրանսան, տեսնելով որ ազգայնական ծայրայեղ պետեր կրնան պարեն անկախութեան տիրանալու համար, աննկուն քողուց երկրի եւ իր ժողովուրդի անձեռնհասութիւնը եւ մէջտեղ դրաւ դաշնագիրը։ Ֆրանսան յօժարեցաւ Իրագի մէջ ի գործ դրուած բազմակողմանութեան։ Սիւրիոյ Կառավարութեան հետ Բարձր Յամլսարի բանակցութիւնները յաջողութեամբ վերջացան եւ սեռագրուեցաւ դաշնագիրը, որ հիմնուած է ազատութեան եւ անկախութեան ամենալայն սկզբունքներուն վրայ։ Այնպէս որ անոր տեւողութեան վերջ։ այնպէս որ անոր տեւողութեան վերջ։ Ֆրանսայի Արեւելքի տեսիրը։

Բայց, այդ դաշնագիրը Սիւրիական խորհրդարանին կողմէ մերժուեցաւ, առանց նոյն իսկ վիճաբանելու եւ ուսումնասիրելու։ Զարմանալի չէ՞ այս մերժումը։ Սիւրիոյ յայտնի պետերէն եւ ցեկավարներէն կազմուած ժողով մը ինչ պէ՞ս կրնայ մերժել նման դաշնագիր մը, գանի որ անկախութիւն, եւ ազատութիւն կուզեր։

Ահա, կը տեսնենք որ Արեւելքի ժողովուրդներուն ազգային խնդիրները միօտ ապերախտ վերաբերում մը ունին Արեւմուտքի հանդէպ եւ անոր բարիքներն ու գոհոյութիւնները կուրանան։ Միեւնոյն ժամանակ կը տեսնենք որ ժողովուրդներ Արեւելքի մէջ դեռ հասունցած չեն եւ ինքն օրչաճներու ժողովուրդներուն յատուկ միջոցներով կուզեն յաճգարիլ խաղաղութիւնն ու ապահովութիւնը։

Ամենաժուռարուածելի պարագան Սիւրիական Միութեան խնդիրն է։ Սակայն, այդ պահանջը ներկայացնող ոչ Ալաուիթներու եւ ոչ ալ ձեպի Տրիւզի ժողովուրդներն են, այլ Համասկոցիները, որոնք կուզեն բնդի կերպով ծիրանալ այդ երկու երկիրներուն։ Ծրանցանց այդ պահանջաւ չուզեր Ալաուիթներն ու ձեպի Տրիւզը միացնել Սիւրիոյ։ Հովանաւորութեան ուխտին մէջ, Ծրանցալի ոչ մէկ իրաւասութիւն տրուած է բնդի կերպով Սիւրիոյ միացնելու համար ձեպի Տրիւզն ու Ալաուիթներ։ Մանաւանդ որ անոնց բնակիչներ բացարձակապես հակառակ են Սիւրիացիներու այդ պահանջներուն։ Սիւրիացիները, բացի այդ, ներքնապես ալ միացած չեն եւ պատակուած վիճակ մը ունին։ Նախ պէտ է ներքին միութիւն մը ցոյց տան։

Ձեպի Տրիւզը, որ քուրերը նուաճուեցան անոր ձեռքեն եւ անկարող մնացին զսպել, կուզէ ներկայ վիճակի մէջ մնալ եւ չ'ենթարկուիլ ուրիշ երկրի մը իշխանութեան։ Ալաուիթներ, միեւնոյն ժամանակ չեն ուզեր միանալ Սիւրիոյ։ Ամէն ձեռնարկ անյաջող պիտի մրնայ զանոնք համոզելու։

Այս բոլորը գիտնալէ վերջ, մանաւանդ Իրագի մէջ Ասորիներու ենթարկուած խժդժութիւնը տեսնելէ վերջ, Ֆրանսան ուզեց Իրագի դաշնագրէն ալելի ընդարձակ դաշնագիր մը կնքել Սիւրիոյ հետ, սակայն չյաջողեցաւ։ Պատասխանատուութիւնը Սիւրիացիներուն է, որ մերժեցին 13 տարիէ ի վեր իրենց պահանջած անկախութիւնը։

Հետեւաբար, միեւնոյն ատեն Սիւրիացիները գիտնան յարգ անկախութեան եւ ազատութեան եւ ձեռնհասութիւն ցոյց տան պիտի տարուկուի հովանաւորութիւնը ներկայ ձեւով։

ԹԷՄԷԹԻԻ ՏՈՒՐՔԵՐԸ

ՁՎՃԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՄԻՆՉԵՒ ԱՄՍՈՅՍ ՎԵՐՋԸ

ԿԵՐԿԱՐԱՁՈՒԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ

Դրած ենք որ կարգ մը առեւտրական ներ կառավարութեան դիմում կատարած եւ խնդրած ենք որ քսմբիի տուրքը պայմանաժամը երկարաձգուի օգտուելու համար հարիւրին 30 զեղչեն։

Այժմեական Տնօրէնութիւնը տեսը վրայ յայտարարութիւն մը կը հրատարակէ եւ մինչեւ ամսոյս վերջը կերկարաձգէ հարիւրին 30 օգտուելու իրաւունքը, այն բոլոր պատասխանրերուն, որոնք մինչ ամսոյս վերջը փակեն իրենց հաշիւները, օգտուելու համար հարիւրին 30 զեղչի իրաւունքին։ Այլապես կառավարութիւնը բոլի պիտի գրաւէ չի վճարողներու կալուածները։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ձմեռուայ հագուստ եւ վերարկու ունենալու համար, այցելեցէք Տէմիրճեան եւ Քէվրիգեան կերպ մեղքի եւ պատրաստ հագուստեղէնի մեծ վաճառատունը Սուգ Սբուօգ, ուր պիտի գտնէք հագուստներ, խնամքով պատրաստուած եւ գիւրամատչելի հագուստներ։

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱԶԳ. ՏՈՒՐՔԻ

1. Աջեիոի Առաջնորդական թեմին Ազգային Վարչական, Եկեղեցական, Կրթական եւ այլ պէտերուն համար սահմանուած է կիրառել Ազգային Տուրքն սկզբունքը։

2. Իւրաքանչիւր Ազգային որ յառաջացած է քսան տարեկ պատասխանատու է վճարել Ազգային Տուրքն սոյն կանոնագրի համաձայն։

3. Ազգ. իրաւունքը սկզբունքով բաժնուած է հինգ աստիճաններու որոնք են. տարեկան 400, 300, 200, 100 եւ 50 Ս. դահեկան։ Սոյն սակը գործադրելի է Աջեիոի, Իսկենտերունի, Լաթաքիոյ եւ Գրբզ քաղի համար։ Վերոգրեալ չորս կեդրոններեն դուրս գտնուող գիւղական օրջաններուն մէջ կարելի է գործադրել յատկանշապէս քաղ հետեւեալ սակը 40. 30, եւ 20 Ս. դ.։

4. Ազգային Տուրքը կը գանձուի իւրաքանչիւր օրջանի բաղական խորհուրդներուն միջոցով փոխան բնակչագրի. բաղական խորհուրդները հաստատուած են Վարչական ժողովին։

5. Ազգ. Տուրքի բնակչագիրներ պէտ է կրեն Առաջնորդարանի պատասխանական կնիքը։

6. Իւրաքանչիւր բաղական խորհուրդ իրաւասու է գանձել սահմանուած տարեկան տուրքը միանուագ կամ մասնաւճարով։

7. Այն ազգայիններ որոնք կը քերուեան վճարել իրենց համար սահմանուած Ազգ. Տուրքը, ենթակայ պիտի ըլլան հետեւեալ տուժադրութեանց. Ա.— Առաջնորդարանի եւ Ազգային Իսխանութեանց հետ կապ ունեցող իրենց գործերն ընթացք չեն։ Բ.— Կը զրկուին ամէն կարգի Ազգային իրաւունքներէ եւ եկեղեցական խորհուրդներէ։

8. Տուրքի յօդուածի մէջ նախատեսուած տուրքի ասիճանը կը սահմանուի բաղական խորհուրդներուն կողմէ. ներ. կած պատճառելով իւրաքանչիւր ազգայինի ընթացական վիճակը։

9. Սոյն կանոնագիրը գործադրելի է 1 Յունուար 1934 թուականէն սկսեալ Աջեիոի թեմին պատկանող բոլոր օրջաններուն մէջ։

Աջեիոէ	ԴԻՒԱՆ
19 | 12 | 933	ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՉԷԼԷՊԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

ՕՐԱԿԱՆ 3000 ՔԻԼՕ ՄԱՔԱՐՕՆ ԵՒ 700 ՔԻԼՕ ՊԻՍՔՈՒԻԹ ԿԱՐՏԱԴՐԷ

Տասը տարիէ ի՛վեր Գէյրութի մէջ հաստատուած է Չէլէպի Եղբայրներու մաքարոնի հսկայ գործատունը, որուն մրցակից գոյութիւն չունի հովանաւորեալ երկիրներու մէջ։

Մեր հայրենակիցներու այս հաստատութիւնը, օնորհիւ իր անմրցելի արտադրութեանց գնահատուած է ոչ միայն տեղական ժողովուրդի եւ կառավարութեան կողմէ, այլ Բարձր Դռնիսկուրեան եւ միջազգային ցուցահանդէսներու կողմէ, պատուաւոր յիշատակներու արժանացնելով գործարանատէրը։ Ծրանսայի Արեւելեան ուժերու մատակարարի Չէլէպի գործատուն կողմէ, մասնակի 25 ձիու տուժադրելով անոնց։

Չէլէպի եղբայրներու մատակարարի գործատունը օրական 3000 ֆիլօ մատակարարի տակ եւ 126 հայ գործաւորներու ապրուստին կը հայթայթէ։

Վերջերս, աւելի ընդարձակուած է այս գործատունը եւ ձեռնարկած ամենատարբեր պիսկուիթներու արտադրութեան, որոնք Եւրոպական պիւսկիւիթներէն աւելի համեղ եւ աւելի մապրելի են։ Սօսթալ, Ասորթ, Ասորթի Սիւքէրհօր, Ճրթի Գնօր եւ Վանիլեա մարմանդներով պիսկուիթները, որոնցմէ օրական 300 տուփի մօտ կատարդէ Չէլէպի գործատունը, մեծ համբաւ կը վայելէ հրապարակի վրայ։

Մեր հայրենակիցները պէտ է գործածեն Չէլէպի եղբայրներու պիսկուիթները, որոնք թէ աւելի համեղ են եւ թէ ալ աւելի մապրելի։

ՎԵՀԱՓԱՌՆԵՐԸ

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԻՆ ՄՕՏ

[Պատասխանական]

Այսօր, Գօ. առաջ Վեհ. Սահակ Հայրապետ, իր Ս. Աթոռակցին եւ Դպրեվանքի Վերատեսուչ Շահէ Սրբազանի եւ հետեւորդաց հետ Մեծ Սարալ գնաց եւ նախապէս ծրուած ժամադրութեան համեմատ տեսակցութիւն ունեցաւ Ն. Վսեմութիւն Բարձր Գօմիսէր Կոմս Տը Մարթէլի հետ, Լիբանանի եւ Սիւրիոյ Հայոց ազգային վիճակին, անոնց տեղաւորման եւ դպրոցներու պետական նպաստի ծուրջ։

ԿՆԻՔ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՍԻՆԷՄԱ ԱՄԲԻՒ

Այսօր, չորեքշաբթի կ'սկսի ներկայացուել ասխարհի ամենամեղսակաւոր ոգբերգակ ԻՎԱՆ ՄՕԺՈՒԽԻՆԻ գլուխգործոցը՝

ՀԱԶԱՐ ԵՒ ԵՐԿՈՒ ԳԻՇԵՐՆԵՐ (La mille et deuxieme nuit)

Այս Ֆիլմը կը ցուցադրէ Արեւելքի պատմական հրատակերները։

Ասխատեցէք տեսնել այս Ֆիլմը։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՏՐՈՒՄԻ

26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Կ.
Սգիպտ.	բղթադրմ.	428
Անգլիկ.	»	417
Ֆօլար	»	82
Ֆրանկ	»	58.50
Գաճ Օքրօման		140
Իտալական Լիր 100		670
Ցունական Տրախմի 100		70
Անգլկ. ոսկի		022
Տրանս.	»	497
Օսմանե.	»	555
Արծաթ մէճիտ		21
Տրեսի Տօլար. Ա.	Տէ.	571
» » Բ.	»	339
» » Գ.	»	332

Ակճէրեան եղբարք Բիւ Տօ.. Քէլէճեան 5-19

ԸՆԹԵՐՑՈՂ

վճարեցի՛ր բաժնեգինդ

— 436 —

Ժ.

ՆԷՆԷԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

— 433 —

Կան այնպիսի գրուածներ, որ մարդ բոպէական զուարճութեան համար կորցնում է իր ամբողջ ապագան և մինչեւ անգամ կեանքը, բայց դարձեալ չէ հրաժարվում իրան գրկել ծանկացած վայելքից։ Այսպիսի վտանգաւոր ձեռնարկութիւններից մէկն էր Նէնէին գիշերային այցելութիւնը։ Ես անհամբերութեամբ ըսպասում էի, թէ ե՞րբ կը զարնէ գիշերուայ ժամը երկուքը։

Վերջապէս, իմ օթեւանի դուռը կամաց բացուեցաւ, ծերունի սպասաւորը նրան ներս հրեց եւ հեռացաւ, ասելով.

Որքան կամենում էք, խօսեցէք, բայց ձայն չբարձրացնէք։

Ինձ դժուար է նկարագրել այն սրտաշարժ տեսարանը, որ տեղի ունեցաւ մեր տեսակցութեան առաջին րոպէներում։ Այո՛, դժուար է նկարագրել այն բոլոր լացը, արտասուքը, այն հոգեկան սաստիկ մրրիկը, որ փոթորկում էր մեր սրտերը՝ մեր գրկախառնութեան լուռ ցնծութեան մէջ։ Մեր մէջ խօսում էր հոգին, սիրտը, ճախրում էին և թրթռում էին, վաղուց նիրհած, թախծալի զգացմունքները։ Իսկ լեզուն բառեր չէր գտնում սրտի թարգման լինելու։

Դատապարտեալի էլեն անգամ ուր ստներին չդիպայ է կրում։ Նա սիրում է՝ արտասուելով, նա սիրած աղջկան գրկում է սարսափելով։ Նա սիրում է ուրանց սիրելու իրաւունք ունենալու։ Սէրը նրա համար մի յանմտնում էր ծերունի սպասաւորը և իր չատախօսութիւններով զբաղեցնում էր ինձ։ Այդ բարեսիրտ ծերունին այնքան երկար տարիներ ծառայել էր հիւանդասնոցում, որ համարեա կէս բժիշկ էր գարձել։ Նա ծաղրում էր ֆելդշերների կատարած յիմարութիւնները, ծաղրում էր դեղարարի տգիտութիւնը, թէ ինչպէս նա չատ անգամ խառնում էր դեղերը և թոյնը հասարակ քինայի փոխարէն է տալիս։ Պատմում էր զանազան դէպքեր, որ առաջ էին եկել՝ կամ դեղերը չտառնուելուց, կամ նրանց չ՝փն ու կշիռը չհսկելուց։ Ուրախանում էր, որ նոր բժշկապետը առաջարկել է փոխել այդ բոլոր «անպիտանները»ին և դիտաւորութիւն ունի նոր կարգ մտցնել հիւանդանոցի մէջ։ Նա հպացած էր նոր բժշկապետով և միշտ կրկնում էր միեւնոյն խօսքերը նրա տիկնոջ և մանկահասակ օրիորդի մասին։

Վերջապէս, եկաւ կիրակին։ Ես սարսափելով մտածում էի, թէ ի՞նչպէս պէտք է անցկացնեմ այդ օրը, թէ ի՞նչպէս պէտք է սպասեմ մինչեւ գիշերուայ ժամը երկուսը։ Իսկ այնօր, որպէս կարծում էի, ինձ համար այնքան ծանր չանցաւ։ Համրը Թոլլատուութիւն էր խնդրել ինձ տեսնելու, եկաւ ես ժամերով մնաց ինձ մօտ։ Թէեւ այժմ նրա փիլիսոփայութիւնները չատ հետաքրքական չէին ինձ համար, բայց, այնուամենայնիւ, նրա այցելութիւնը բաւական մխիթարեց ինձ։

Համրը ինձ մօտ եղած միջոցին ներս մտաւ բժշկապետը։ Նրան ես ճանաչեցի, թէեւ այժմ փոքրիկ մօրուք ունէր։ Զարմանալի բան է կեանքի մէջ դէպքերու հանդիպումը։ Այդ երիտասարդին ես պատահել էի իմ կեանքում մի քանի անգամ։ Երբ ես կալանաւորուեցայ, երբ տարան քննիչի մօտ հարցափորձ անելու, այդ երիտասարդ, իբրեւ քաղաքային բժիշկ, այն-

ՀՐԱՇՔ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆ

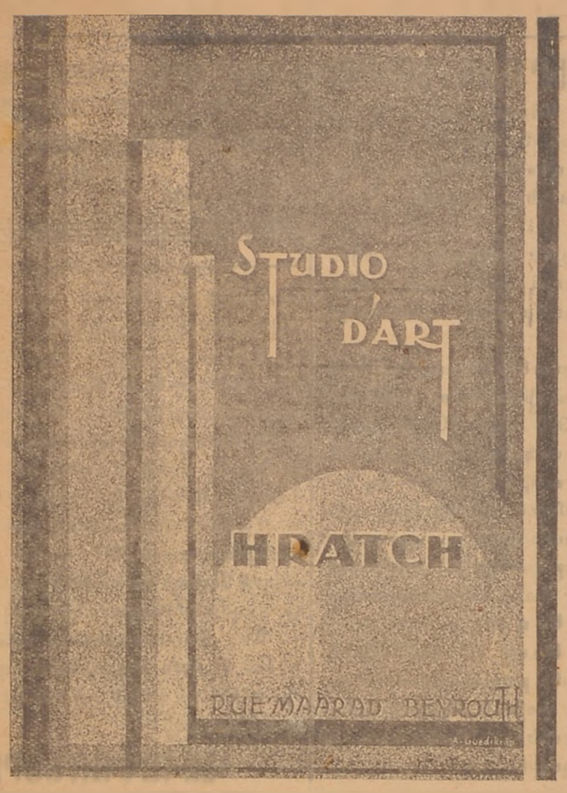

Եթէ կարգա գեղարուեստական ամենաճաշակաւոր ընտրութիւն մը ունենալ, դիմէ ՀՐԱՇՔԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆԸ, Մաարաս Փոդոց, Պէյրութ։

Նոր ապրանք և Ծննդեան առթիւ, բացառապէս, իր յաճախորդներուն պիտի նուիրէ ակնախնդման մը անոնց, որոնք մէկ ակնարկ կ'ուղղեն։

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բաղաքեսական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ օբ Ոլիքիք St.Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բոլիքլինիք) Հաճըն քովի իր սեփական նոր շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամ. 10-12. կ. վ. ժամ 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ծննկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վէնէրական, ճարին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկներ ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամ 10-12։

Խզճամիտ, արագ եւ ժամանակակից դարմանում. ադիս հիւանդներուն ձրի դարմանում Նկուսարքի եւ Եիճրաբքի օրերը կ. վ. ժամ 2-6։

Տոկուն շինուածք. վայելուչ տեսք. հնչուն եւ քնեական ձայն. ահա յատկանիշներ, որոնց շնորհիւ կը գտնորոշուին

ԱՓՕԼԼՕ ՓՈՆՈՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գրանուագ բոլոր մարքաներուն հետ կրնան մրցիլ ԱՓՕԼԼՕ ՓՈՆՈՆԵՐԸ նոր հասած են 1934ի վերջին մասէյներէն ստանք անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով

ԱՓՕԼԼՕ՝ ՓՈՆՈՆԵՐՈՒ ԹՕՓՈՒԻՈՐՆ Է

BAXTER, STAVRIDI & CRAIES Ltd

(Apollo House) LONDON

Բոլոր տեսակ ձայնասփիւռ սարքեր, ռատիոյի մասնաւոր սարք, ռատիոյի բաներ, նաև ամէն տեսակ սիրեցիներ ճոխ ընտրանի, գիւրամատչելի գիներ, վճարումի դիւրութիւն։

Ա. MAISON APOLLO, 98 Rue de la Poste

Բ. Succursale. Place de canon (Պուրճ)

Ընդհ. ճեռկայացուցիչ՝ Սուրիոյ Պագեսթինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.—

KOURKEN SINANIAN

B. P. 642 Beyrouth

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առևտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ 3,000,000 ֆրանք. ր կ'ներ 33.000,000 ֆրանքի իջեցուցիչ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՌՈՂՔ ՔԱՀԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

Գեղրոճատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՆ Արեւելեան պատաքանոց

Եսվոյ Էթի ռեմ, Գուրճ, Գէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՁԻՒՂ

ԱՒԱՆԴԻ ՊԱՏՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Նրաչխատրեալ տոկոս 6½ %։ Ամէն գան ժամանակցութիւն բնկերութեան չահերուն։

ԿԼԼՈՒՍԾԱԿԱՆ ՁԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. օրոյնած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՏՂԸ բնկերութիւնը ներկայիս 75,000Է աւելի անգամ ունի մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Ստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES

ԱՍԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթևեկ Հավրէն Շէրպուրգ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ
Ուաշինկթըն	»	9 Նոյեմբեր Շէրպուրգէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	16 » Հավրէն
Մանհաթթան	»	23 » »
Բր զիտէնթ Բուզվելթ	»	30 » »
Ուաշինկթըն	»	4 Դեկտեմ. Շէրպուրգէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	14 » Հավրէն
Մանհաթթան	»	17 » »
Ուաշինկթըն	»	28 » Հավրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻՒԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մաարաթ փոդոց Գէյրութ. B. P. 511

Հեռագր. ճասգե.— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓՈՐԻՁԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ։

ԲԻՒ 27 ՖԼԻՒՍՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ,

(Քարուսիճճերու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեպհական վերջ վերադարձած է Գէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քարուսիճճերու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց բիւ 27 Պապ Իտրիս։

Դիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեքտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմիճ եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախոս, ճոր եւ ճին ջերմամիզութիւն, փռօսթաթի, սերմնամաճի, միզամաճի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու տկարութիւններ։ Ճմնաապէս կը դարմանէ արեան եւ ըզգն. տկարութիւններ, ռօմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիւակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ օրական օրեր միայն կէսօր։

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԻԶԻ ՄԼՆ ԼՈՒԻՍ ԵԻ ՓՈՇԼԷՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԼԷՆ

Մասնագէտ ճերմիճ եւ վեներկն. հիւանդութեանց

Կը դարմանէ գիտական ամէնավերջին մեթոտներով, քսիերու, սաամոսի, ադիմճերու, յետոյի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, կատարեալ բարեխղճութեամբ, ա. րագ, եւ արմատական կերպով. կը դարմանէ հին եւ նոր ցաւերմամիզութիւնը, իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆարակսխոր եւ մոթքայլն հիւանդութիւն. ճերը։

Ընդունելութեան ժամեր 8 12 2-6.— Տան հիւանդ ճերու տյցելութիւնն ու կիւրակէ օրերը ժամնատր ժամադրութեամբ.—

Նոր գրասենեակն հասցէն.— խան Սէյֆի, Աւեստիսեան դէղատան դիմաց կից. Շայմարճեան վաճառատան վերնայարկը։

ԱԶԳԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրոշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տետրակներ

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ՝

ՀՈՒԽ ՄՐԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

Ա. Զ Դ

«ՎԱՐԿ ՀՆԱՑՈՂՈՒԹԵԱՆ» Ընկերութիւնը «CREDIT A L'EPARGNE» պատիւ ունի տեղեկացնելու իր բազմաթիւ բաժնեորդներուն թէ ժամանակաբար Սիւրիա եւ Լիբանանի համար յատկացուած են 4997 թիւեր։

Ամենուն ուշադրութեան կը յանձնուի, որ ժամանակը չերկարէ մը յետոյ, վերջնականօրէն եւ կանոնաւորաբար ամէն ամիս տեղի ունենալիք վիճակահանութենէն, նամազգոյն մէկ թիւ, այս չերկարեցուն մէկ պիտի չմնայ։

Շահողներուն անունը այս թերթին մէջտեղ պիտի հրատարակուի։

ՅՈՒՅՍԱԿ N. R. 1.

Հետեւեալ ամսավճարներով տարուան 25 տարուայ ընթացքին կը կազմուի դրամագլուխներ.

Ֆր.	60000	150	Ֆր.	ամսավճարով
«	40000	100	«	«
«	20000	50	«	«
«	12000	30	«	«
«	4000	10	«	«

Ընկերութեան ժամանակագրեալ վճարանին անմիջապէս կը վճարուի.ինչպէս ամսական եւ այլ վճարահանութիւններու չահող գումարները եւն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ուղղակի Գէյրութ Ընդհ. Տնօրէնութեան Avenue Maarad

կամ իր գործակալներուն եւ ներկայացուցիչներուն որոնք կը գտնուին ամէնուրեք։

Պահանջքի վրայ կը տրամադրուին ձրի յայտագրեր։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat ճնխկին Interne եւ այժմ մնայուն *ՄՍՍՆԱԳԼՏ* բժիշկ Ծրագնակաց հիւանդանոցի *ԱՋՔԻ, ՔՔԻ, ԿՈՒԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽԱՒ* հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6
իր գիւղին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'երթալու է նոյնպէս տրուած մուտքարտով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

PHARMACIE DE LA SANTÉ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲՕՐՑ

ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ, ԲԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջնողներուն ձախին,
Քաղաքապետարանի ճէնիին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ հրաշխատուած է դեղագրի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու ոտկե ու քարտութիւն։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք։

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճշդապահութեան համոզուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել։

VALDA

ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ ԲԵՄԲԱՍԱՑՆԵՐԸ ԵՒ ՍԻՈՒՒ ԱՄՍԹԷՕՒՆԵՐԸ ՓՈՐՁԵԼՈՒ ԵՆ ՄԻԱՅՆ

—ԲԱՍԹԻԼ ՎԱԼՏԱ—ՆԵՐԸ

ՍՈՑՆ ԲԱՍԹԻԼՆԵՐԸ ԼԻՍՏ ԱԶԴԵՑԻԿ ԵՆ ԵՒ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՐՕԿԻՒՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Պահանջեցէք ՎԱԼՏԱ անունը կրող տուփերը

Ներկայացուցիչ՝ ՍԱԻՏԱ Եղբարք

Փոստարկղ բիւ 445
ՊԷՅՐՈՒԹ

տեղ ներկայ էր։ Երբ դատարանում քննում էին իմ գործը, եւ ես մանրամասնաբար պատմում էի դատաւորներին իմ կեանքի պատմութիւնը, որպէս զի նրանց կարեկցութիւնը և բարոյական համոզմունքը չարժեմ իմ անմեղութեան վրայ — այդ երիտասարդը զարհեալ այնտեղ էր։ Երբ ինձ աքսորի դատապարտեցին, և սարսափելի գանահարութիւնից յետոյ գիշատած մարմնով ընկած էի բերդի հիւանդանոցում,— այդ մարդն էր լինձ բժշկում։ Նա գիտէր իմ կեանքի բոլոր պատմութիւնը, նա գիտէր թէ, որպէս հակառակ իմ կամքի, անխուսափելի հանգամանքները ձգեցին լինձ չարագործութեան մէջ։ Եւ այդ գրաւել էր նրա կարեկցութիւնը դէպի իմ թշուառութիւնը։

Նա նախածանօթ էր և Նէնէի հետ։ Նա գիտէր այդ անբախտ աղջկայ պատմութիւնը իւր բոլոր մանրամասնութիւններով։ Նրա միջնորդութեամբ Նէնէն առաջին անգամ մտաւ լինձ մօտ բանտը։ Նրա բարերարութեանը չանձնեցի ես անտէր, անօգնական աղջկան, այն ժամանակ, երբ մի քանի օրից յետոյ լինձ պէտք է վարէին դէպի աքսոր։ Նա էր, որ բանտում մխիթարեց լինձ այդ խօսքերով. «յոյս ունեցէք, որ մի ժամանակ կը տեսնէք նրանց...։

Այժմ ամէն ինչ լինձ համար պարզ էր։ Ծիշեալ խօսքերը ասաց նա մի քանի տարի առաջ, եւ ես այս գիշեր պիտի տեսնէի Նէնէին։ Այժմ գիտէի, որ երիտասարդը հէնց այն ժամանակ, երբ ես անջատուեցայ Նէնէից, առել էր նրան իւր խնամատարութեան ներքոյ, և յետոյ, պաշտօնով այստեղ գալով բերել էր իւր հետ։

Զննելով այդ բոլոր յարաբերութիւններին, բժշկապետը ծանօթութիւն չտուեց լինձ։ Նա երկար խօսում էր Համրի հետ, առանց լինձ վրայ ուշադրութիւն դարձնելու։ Նրանց խօսակցութիւնը ես չէի հասկանում, որովհետեւ խօսում էին գերմաներէն լեզուով։ Այդ լեզուն ես չգիտէի։

Բժշկապետի գնալուց յետոյ Համրը աւելի ուրախ տրամադրութեան մէջ էր գտնվում։ Այդ մարդը այն բնաւորութիւններից էր, որ հազիւ կ'ուրախանար, եւ եթէ ուրախ էր, այդ կը նշանակէր, որ մի նշանաւոր բան կայ։

Ի՞նչ կար, ի՞նչ խօսեցին, ի՞նչ էր, որ ուրախացնում էր այդ մշտաախուր երիտասարդին,— այդ մասին նա ոչինչ չի յայտնեց։ Ես էլ իմ կողմից չհարցրի պատճառը։ Նրա ներկայութիւնը, որ սկզբում այնքան մխիթարում էր լինձ, այժմ ձանձրալի զարձաւ։ Ես ցանկանում էի միայնակ մնալ և յագենալու չափ մտածել Նէնէի վրայ։ Ես չէի ներում, որ մի ուրիշի ներկայութիւնը խանգարէր այդ զեղեցիկ մտածութիւնները։

Համրը երկար չնստեց, նա գնաց, եւ ձեռքը լինձ տալու միջոցին՝ ասաց այդ մարին խօսքերը։

— Հանգիստ կացէք, չուտով ձեզ փրկութիւն կը լինի...։

Ես ուշադրութիւն չդարձրի այդ խօսքերի նշանակութեան վրայ, կարծեցի, թէ իմ հիւանդութիւնից փրկուելու մասին էր խօսքը։ Բայց այժմ ես չէի ցանկանում առողջանալ հիւանդութիւնից, այժմ լինձ խիստ ծանր էր թողնել հիւանդանոցը։ Ես կամենում էմ միշտ այնտեղ մնալ և առիթ ունենալ տեսնելու Նէնէին։